

Romano hangos

8, Kč

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 9 • ČÍSLO 7 • VYŠLO 16. DUBNA 2007

zprávy

PLZEŇ – Obyvatelé dvou problematických obecních panelových domů v plzeňské Strážnické ulici mohou být v klidu. Návrh radních na jejich prodej neprošel zastupitelstvem, i když jen o jediný hlas. Sedmipatrové domy s čtyřiceti byty obývají převážně romské rodiny a radní je chtěli nabídnout obálkovou metodou za minimálně 24 milionů korun. Dluhy na nájemném už překročily včetně penále osm milionů korun.

PRAHA – Pravicoví extremisté chystají na 21. dubna tři akce: neonacističtí Autonomní nacionalisté Střední Čechy protestní pochod v Kladně; místní organizace fašistické Vlastenecké Fronty Praha pořádá vzpomínkové shromáždění u hrobu generála Radoly Gajdy (prvorepublikového vůdce českých fašistů); také by se mělo uskutečnit již dříve zamítnuté setkání na podporu vězněného neonacisty Vlastimila Pechance, odsouzeného za vraždu Roma.

BLATNÉ REMETY – Místní romské rodiny přijaly dalších 20 žádostí o možnosti pěstounské péče pro děti z dětských domovů. V současnosti tady žije takových dětí 52, jejich nové rodiny mají plnou podporu obecní samosprávy této slovenské obce.

BRATISLAVA – Vládní Slovenská národní strana, jejíž předseda Ján Slota proslul hanlivými výroky na adresu Maďarů a Romů, podepsala úmluvu o spolupráci s Parlamentem Romů SR. Spolupráce romské organizace s pravicově extremistickou a rasistickou stranou budí u ostatních romských organizací údiv a zlobu.

Tradice, která si postupně nachází místo v lidských srdcích Romové slavili svůj svátek

Mezinárodní den Romů (MDR), 8. duben, je novodobým svátkem, jehož tradici se snaží úspěšně zavádět již několik let romské nevládní organizace v celé ČR. Romská zelenomodrá vlajka s červeným kruhem, kde na pozadí nebe a trávy symbolizuje červená čakra propojení Romů s jejich pravlastí Indií, zaválala 7. a 8. dubna v Praze a 10. dubna Brně a Ostravě. Malí i velcí Romové se zúčastnili mnoha kulturních i společenských akcí a úrovní letošních oslav nastavili laťku opět o něco výše.

Mezinárodní den Romů je nejvýznamnější svátek, který Romové mají a který se stal v devadesátých letech mezinárodní záležitostí. Přestože se jej snaží propagovat, není zatím příliš znám v majoritní společnosti, a dokonce ani mezi řadovými Romy. Znají jej spíše lidé pracující v občanském sektoru, právě ti se také snaží oslavy v jednotlivých městech pořádat a zvyšovat tak mezi Romy povědomí o svátku i o nich samých.

Vázání stužek na Strom tolerance se nadšeně zúčastnili všichni hosté, včetně Jitky Seidlové z kanceláře ombudsmana, Czeslawa Waleka z Rady vlády pro záležitosti romské komunity a ministryně Džamily Stehlíkové. Foto J. S. S.

Více na str. 4

Nacionalisté vyjadřují Čunkovi podporu

Ve středu 11. dubna se konala klidná demonstrace asi 150 romských aktivistů před Úřadem vlády ČR. Požadovali, aby vicepremiér a ministr pro místní rozvoj Jiří Čunek (KDU-ČSL) opustil za své nedávné výroky o Romech vládní tým.

Rozruch způsobil příchod Čunka mezi demonstranty, ozývaly se výkřiky a hlasitý pískot. Čunek se snažil s jednotlivými účastníky debatovat, přišli se mu to ale kvůli pokračujícímu protestu nedařilo.

Mezi Romy přišla i ministryně Džamily Stehlíková (SZ), která převzala od předsedy Romského parlamentu Milana Ščuky memorandum týkající se Čunka. Ten se obhajuje, že v jeho jednání „nikdy nebyly rasistické ani xenofobní motivy, naopak jsem se vždy snažil o rovný přístup ke všem“.

Více než vypovídající je podpora ze strany fašistických a neonacistických organizací, které se Jiřímu Čunkovi dostalo v posled-

ních dnech. On sám z toho není příliš nadšený a od této podpory se distancoval. Nacionalisté a neonacisté považují Čunka za jediného politika, který se nebojí otevřeně říct názory na Romy a doprovodit je i činy. Předsedkyně ultrapravicové Národní strany Petra Edelmannová označila nedávné volání Romů před Úřadem vlády ČR po Čunkovu odvolání za „cikánskou drzost, aroganci a zpupnost“.

(red)

z obsahu

Romové chtějí zpět

Romské rodiny, které nechal na podzim minulého roku vystěhovat ze Vsetína na Jesenícko tehdejší starosta Jiří Čunek, se hodlají bránit.

strana 3

Blíží se Khamoro

Letošní ročník festivalu Khamoro, který se bude konat ve dnech 28. května až 2. června v Praze, je již devátým v pořadí.

strana 7

Uvažovanému odkoupení velkovýkrmny v Letech u Písku brání státu vysoká cena Chybí úcta k obětem romského holocaustu

Čeněk Růžička

Archiv RH

Výbor pro odškodnění romského holocaustu chce zákon o zájmu státu na účtě k obětem nacistické genocidy Romů a odsouzení účasti protektorátních orgánů na ní. V tiskovém prohlášení z 12. března se uvádí:

Ministryně Džamily Stehlíková, vládou ČR pověřená ochranou lidských práv a etnických menšin, uvedla 7. března, že stát nebude moci zřejmě vykoupit velkovýkrmnu v Letech u Písku, kde za nacistické okupace stál zprvu kármý, a v letech 1942 až 1943 protektorátní koncentrační tábor pro Romy, kteří byli odtud a z podobného tábora v Hodoníně u Kunštátu na Moravě odvázeni do plynu do Osvětími a dalších vyhlazovacích táborů. **Prohlásila, že**

odkoupení překáží vysoká cena. Označila ji za spekulativní, avšak zároveň vyjádřila názor, že stanovit si vysokou cenu je „svaté právo“ majitele vepřína. **Vyzvala k založení nadace na odstranění vepřína, do které by přispěl i stát.**

Výbor pro odškodnění romského holocaustu přijal s nadějí původní postoje ministryně Stehlíkové ze Strany zelených. Ta loni ve volebním programu uvedla: „SZ se zasadí o zrušení velkovýkrmny vepřů v Letech u Písku a bude přitom dbát na hospodářské zájmy kraje i podnikatelů. Protektorátní koncentrační tábor pro Romy, který byl součástí zločinné nacistické genocidy, by měl být pietním místem pro českou a evropskou veřejnost i pro další generace.“ Náš

výbor toto stanovisko plně podporuje.

Současné vyjádření ministryně je však pro nás zklamáním. Její představa, že by vepřín mohl být vykopen nadačním fondem, do něhož by přispěl i stát, je z mnoha důvodů problematická. Už tím, že se zaměřuje na odkoupení stavby a pozemku, se ministryně zpronevěřuje závazku, že zelení budou dbát hospodářských zájmů kraje i podnikatelů. Odkoupení velkovýkrmny by totiž zřejmě způsobilo přerušení výroby ke škodě zájmů stovek podnikatelů z dodavatelských a odběratelských řetězců, nemluvě o ztrátě pracovních míst místních dělníků.

My Romové nemáme zájem na tom, aby se hospodářská újma

tisíců lidí sváděla na to, že se domáhají toho, aby vepřín nestál na místě bývalého koncentračního tábora. Nemáme zájem o růst protiromských nálad v kraji a ve státě. Proto tvrdíme: Podmínkou odkoupení či vyvlastnění by muselo být ponechání starého vepřína v provozu, než bude otevřen nový.

Náš výbor dává přednost tomu, aby stát postavil nejprve velkovýkrmny nový, vzdálený od Let několik kilometrů, a aby finanční účast vlastníka současného vepřína na vybudování stavby a na přestěhování provozu zajistil smluvně. Nebude-li možno uzavřít dohodu, lze pak pozemek a objekt – a také pozemek a objekty na místě koncentračního tábora v Hodoníně

Pokračování na str. 2

zaznamenali jsme

Povinnosti pro občany závislé na sociálních dávkách. Předseda lidovců Jiří Čunek míní, že jako vicepremiér má právo podílet se na řešení všech problémů, kterými se vláda zabývá, včetně otázek týkajících se Romů. O tom, jak se vypořádat s problémy, které tíží sociálně slabé romské rodiny, hovořil 15. dubna v diskusním pořadu televize Prima Nedělní partie. Vláda podle Čunka musí najít shodu na programu, který situaci skutečně změní. „Ne jako doposud, kdy ty programy jenom přibrzdily degradaci Romů a neřešení problému.“ Řekl, že stát by měl stanovit rodinám závislým na sociálních dávkách některé povinnosti, například posílat děti do školy nebo do předškolní výchovy, pokud neumí česky.

Ubytování pro romské nájemníky. V boj o život se změnila poklidná noc ze 4. na 5. dubna pro obyvatele domu v Přízové ulici; kvůli požáru hasiči museli evakuovat 60 lidí. Pětadvacet jich pak ošetřili v nemocnicích. Hořet začalo krátce po druhé hodině na chodbě v přízemí. „U schodiště vzplála hromada starého nábytku, textilií a dalších odložených věcí,“ sdělil mluvčí hasičů Jaroslav Haid. Radnice Brno-střed nechala před dům přistavit autobus a už asi od pěti hodin od rána se nájemníci mohli uchýlit do společenského centra úřadu. Zástupce majitelů Tomáš Menšík zařídil provizorní ubytování, které však nestačilo pro všechny. Ostatní využili pomoci brněnského Mateřského centra Klokánek, které je ubytovalo.

Rasový motiv nebo konkurenční boj. V Nitře hořely za posledních čtrnáct dnů již čtyři automobily, které patřily Čiňanům a Romům. Na některých autech a na fasádách domů se objevily hákové kříže. U jednoho z nich byl navíc nalezen i kanystřer s benzínem. Plameny zachvátily také dodávku a vedle ní stojící osobní vůz patřící čínským obchodníkům s textilem. V tomto případě však není jisté, zda je za požárem rasový motiv nebo konkurenční boj obchodníků.

Rok rovných příležitostí zahájen

V pondělí 2. dubna se konal v pražském divadle Archa slavnostní večer k zahájení Evropského roku rovných příležitostí pro všechny, jímž se stává rok 2007. V komentáři se k této události vracíme.

Akce probíhala pod patronací ministryně Džamily Stehlíkové a účastnili se jí také předseda vlády Mirek Topolánek a evropský komisař pro sociální věci Vladimír Špidla.

Večer hudebně doprovázela naprosto skvěle skupina Tap-Tap pod vedením Vladimíra Angeloviče, složená z handicapovaných

chlapců a děvčat. Předseda vlády přednesl projev, který se diametrálně lišil od projevů dalších dvou protagonistů večera, tedy ministryně Stehlíkové a eurokomisaře Špidly. (O podrobnostech se zmíníme v našem komentáři.)

Během večera, který moderovala Táňa Fišerová, bylo představeno sedm projektů několika občanských organizací, jejichž základní ideou byl právě respekt k rovným příležitostem. Cílovými skupinami byly zdravotně handicapované, ženy, senioři a Romové. Projektu podpořila Evropská komise.

(red)

Holobyty na Bratislavské pod kontrolou

V minulém čísle jsme upozornili na špatnou situaci v prostoru holobyty na Bratislavské ulici v Brně. Členové bytové komise Brno-střed na základě informací pracovníků Společnosti Romů na Moravě se zamysleli a přišli s novými návrhy.

Prozatím se město rozhodlo využít služeb bezpečnostní agentury, jejíž zaměstnanci budou hlídat hlavně v nočních hodinách vchod

do domu a dohlížet na chování jeho obyvatel. S prací soukromých bezpečnostních agentur má však mnoho občanů (a Romové obzvláště) špatné zkušenosti, proto bude situace monitorována. Obyvatelé okolních domů a obchodníci však krok města obhajují a předpokládají zklidnění situace v okolí pavlačových holobyty.

(red)

Dík politikům, kteří se distancovali od výroků Jiřího Čunka

Romské nevládní organizace děkují všem politikům, kteří odsoudili výroky místopředsedy vlády Jiřího Čunka.

Dne 30. března uveřejnil deník Blesk nehorázný výrok místopředsedy vlády Jiřího Čunka, který nemohl být vnímán jinak než jako urážka Romů. Romské neziskové organizace sepsaly v ten-tyž den tiskové prohlášení, ve kterém vyjádřily své obavy z důsledků podobných výroků a vyzvaly premiéra Mírka Topolánka, aby se od jeho slov distancoval.

V následujících dnech zveřejnila média nemálo prohlášení, ve kterých čelní představitelé České republiky, včetně prezidenta Vá-

clava Klause, kritizovali xenofobní základ Čunkových slov.

My, spolupracující romské organizace, vyjadřujeme poděkování všem politikům, kteří se proti jednání Jiřího Čunka veřejně ohradili. Jejich hlas nám dává naději, že nepsaná pravidla politické kultury a lidské slušnosti jsou alespoň pro některé veřejně činné osoby závazná.

Dženo, Athinganoi, Romodrom, IQ Roma Servis, Výbor pro odškodnění obětí romského holocaustu, Romea, Mánia, Romano Jilo, Slovo 21/Manushe, Nara, Romano Rat, Fantazie, Cíl, Cikne Čhave, Sdružení kolínských Romů, Bachtale

Romové se sešli v Letech u Písku

Památník v Letech u Písku

Archiv RH

V pondělí 9. dubna se sešli Romové k uctění obětí romského holocaustu na pohřebišti bývalého romského koncentračního tábora v Letech u Písku. Svatou liturgii za všechny, kteří tady zahynuli, vedl pravoslavný romský kněz David Dudáš.

Již více než deset let Romové usilují o odstranění prasečáku, který stojí právě v těchto místech. K tomuto kroku vyzval českou vládu i Evropský parlament v dubnu 2005. Ale nic naplat, prasečák dál hanobí místa utrpení Romů za druhé světové války.

Ondřej Magyár z Hrádku u Rokycan, který se setkání v Letech nyní zúčastnil, řekl: „Persekuce Romů ve válce byla stejně otřesná jako persekuce Židů a ostatních národů, které nacisté označovali za rasově méněcenné. Civilizovaný svět projevuje hlubokou úctu nevinným obětem nacistické genocidy. Jen v České republice je tomu v případě romských obětí koncentračního tábora v Letech u Písku jinak. Tam, kde Romové trpěli a umírali, se dnes chovají prasata. Je to otřesné, zahanbující a nepochopitelné.“ Podle Magyára stojí

prasečák jen proto, že v koncentráku umírali Romové, a k tomu je česká společnost naprosto lhostejná. Vládní politické strany se obávají ztráty voličů, proto s odstraněním prasečáku nic nedělají. Magyár je přesvědčený, že prasečák bude stát tak dlouho, dokud se česká společnost nevyrovná se svým negativním vztahem k Romům. Jinými slovy řečeno, v existenci prasečáku spatřuje symbol vztahu české společnosti vůči Romům.

Setkání v Letech se uskutečnilo v rámci Mezinárodního dne Romů, který je 8. dubna. „Nelze najít mnoho důvodů k tomu, abychom oslavovali a 8. duben chápali jako svátek. Když jsem byl poprvé v Letech, nijak mě to místo neoslovalo a neměl jsem pocit, že se jedná o něco výjimečného. Čas setřel stopy toho, co se v těch místech událo za druhé světové války. Ale postupně jsem se seznamoval s historií cikánského koncentračního tábora, a pak jsem pochopil, co existence prasečáku v Letech dnes představuje,“ uzavřel svoje úvahy Ondřej Magyár. Setkání v Letech se uskutečnilo nejen k uctění obětí nacistické persekuce, ale i jako protest proti existenci prasečáku, který hanobí mrtvé i živé Romy.

Dezider Giňa

O Roma pes kidenas andro Lety

Hetvine 9. april pes o Roma kidenas pro cintiris, kaja hin parumen kole, save mule andro koncentračno lageris anglo Roma, kana sas o dujto mariben. Pro kidipen avelas the o romano rašaj, o David Dudáš, savo lidžalas e suntu liturgija vaš savore, so andro koncentrakos mule. Imar buter sar deš berš o Roma cirden pal koda, kaj te avel aradži e baličhani farma, savi terdžol kode, kaj sas o koncentrakos.

Kie koda, kaj e vlada te čhivel tele e baličhani farma ispidel la vlada the o Evropsko parlamentos, savo beršeste 2005 andro April kada thodža andre peskeri rezolucija. Kajča nič olestar nane, bo e baličhani farma terdžol dijader. Jek kolendar, save aven andro Lety hin o raj Ondřej Magyar, u jov phenel kaj e persekucija savi

džalas andro mariben pro Roma sas kajsi phari sar persekucija pro Židi the aver nipi, saven o nacisti sar bilači rasa. E civilizacija likerel bari pačiv angle svore, save sas mordujimen andre genocida dujto maribnaste. Aver situacija hin andre Čechiko, kaj e baličhani farma terdžol koda, kaj o Roma meranas andro dujto mariben. Kada hin baro džungalo ladžavo, u nadžal manušenge andro šero. Pal miro hin avke, kaj e baličhani farma kode terdžol ča vaš koda, kaj ode merenas o Roma.

O politicka seri save sas andre vlada daran kolestar, kaj našavena le voličen, te čačes vareso kerena la baličhana farmaha andro Lety, vaš oda oleha nič nakeren. U dikhav oda the kavke, kaj e baličhani farma ode terdžola dži akor, kana le gadžen ela nalači

pozicija kio Roma. Avre lavenca šaj phenas, kaj o Magyar dikhel e baličhani farma sar simbolis andre le gadžengeri pozicija kio Roma.

Kidipen andro Lety avela paš o 8. april, kana hin Internacionalno Romengero džives. Nane but lačhipena, angle save amen te radisaluvas, u 8. april te kida sar amaro inepos. Kana somas anglunes andro Lety, naavila mange varesar nalačhes, bo e vrama khosla savo bilačhipen, savo pes andre kole thana le Romenca ačhile. Kajča sar rodavas the prindžardžom so pes akor ačhila, achalilom so e baličhani farma andro lety sikavel. O kidipen andro Lety avelas nača anglo amare mule, ela sar protesto kontra koleske sar baličhani farma bipačivalarel le mule the džide Romen.

Dezider Giňa

Chybí úcta k romskému ...

Dokončení ze str. 1

u Kunštátu na Moravě, sloužící nyní k rekreaci – vyvlastnit podle zákona o vyvlastnění (zákon č. 184/2006 Sb.). Podle tohoto zákona je vyvlastnění za obvyklou cenu, stanovenou způsobem určeným zákonem, přípustné z důvodů veřejného zájmu a účel vyvlastnění musí stanovit zvláštní zákon. **V demokratické společnosti není pravda, že vlastník má vždy „svaté právo“ stanovit si přemrštěnou prodejní cenu.**

Takový zvláštní zákon definující zájem státu na pietní úpravu míst obou táborů česká a evropská společnost naléhavě potřebuje, ať už se podle něho bude něco vyvlastňovat, nebo ne. **Úcta k obě-**

tem nacistické genocidy Romů, na níž se podílely protektorátní úřady a policie, jejichž příslušníci za to nebyli nikdy potrestáni, by měl stát vyjádřit obdobným způsobem, kterým to učinil v případě holocaustu, jehož oběti byli Židé. Státní orgány ČR jsou odpovědné nejen za dosavadní mlčení o odpovědnosti protektorátních orgánů, ale i za souhlas se změnou vlastnických práv v roce 1992. Mohou mít i odpovědnost za další, současné rozšiřování provozu. Považujeme to za skandální.

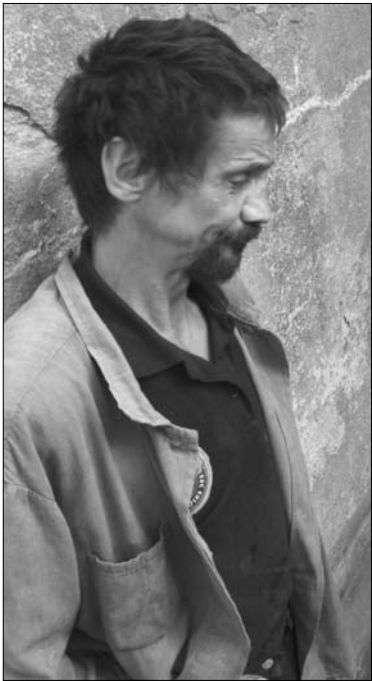
Vyzýváme ministryni Džamilu Stehlíkovou, aby návrh takového zákona připravila. Vyzýváme vládu, aby návrh podala.

Vyzýváme český parlament, aby ho schválil. V zákoně lze vyjádřit veřejný zájem na pietní úpravě míst, kde oba koncentrační tábory stály. Nechceme žádné megalomanské pomníky či památníky. Dožadujeme se však, spolu s mnoha českými i evropskými občany a v souladu s postojem Evropského parlamentu, úcty vůči obětem bezpříkladného zločinu, jehož byli Romové oběti. K vyjádření této úcty patří odstranění páchnoucí velkovýkrmny vepřů i rekreačních objektů na území druhého bývalého tábora.

**Čeněk Růžička
předseda VPORH**

za bývalé vězně a jejich pozůstalé

Lidé vystěhovaní ze Vsetína chtějí zpět

Smutek v tváři nešťastného majitele

Romské rodiny, které nechal na pozemcích minulého roku vystěhovat ze Vsetína na Jesenicko tehdejší starosta Jiří Čunek, se hodlají bránit. Polorozpadlé domy ve třech obcích 200 kilometrů vzdálených od jejich původního domova rozhodně nejsou důstojným domovem pro rodiny vychovávané děti.

Ve spolupráci s právníky a sdružením Vzájemné soužití a Roma Vidnava chtějí prokázat, že loni uzavřené smlouvy byly uzavřeny pod

nátlakem, a proto jsou neplatné. Domy ve Vidnavě, Staré Červené Vodě i Vlčicích mají problémy s vodou, rozvody elektřiny, odpady a jsou navíc staticky narušené. Smlouvy byly navíc podepsány za nápadně nevýhodných podmínek: domy v ceně kolem 200 000 korun byly prodány za dvojnásobnou cenu, navíc pod pohrůzkou odebrání dětí. Vystěhované rodiny požadují po městu Vsetín zajištění odpovídajícího náhradního bydlení, které by jim umožnilo důstojný život.

Právní služby bude zajišťovat Vzájemné soužití. „Naše advokátka bude právně rodiny zastupovat, aby se mohly vrátit do Vsetína. Pokusíme se, aby byly jejich smlouvy prohlášené za neplatné, ale bude to problém. Vsetín to celé udělá vychytralým způsobem. Domy rodinám zajistil, dal jim půjčku, ale smlouvy jsou sepsané mezi rodinami a původními majiteli,“ uvedl Kumar Vishwanathan ze společnosti Vzájemné soužití. Podle náměstkyně olomouckého hejtmána Jitky Chalánkové (KDU-ČSL) se Romové cítí být vykořelení z jejich prostředí, kde mají rodiny a přátele. „Rodiny se nevzdávají. Chtějí se vrátit zpět, ani nikdy jinak neuvažovaly. Odmítly i sbírku, protože v domech nechťejí zůstat,“ uvedla Jitka Chalánková, náměstkyně hejtmána Olomouckého kraje.

Ještě podezřeleji se jeví situace u rodiny Tulejových, která byla vystěhována do Čech pod Kosířem na Prostějovsku. Na nákupu jejich domu se podílela také advokátní kancelář místostarosty Vsetína Lubomíra Gajduška (KDU-ČSL). Províze pro realitní a právní kanceláře byla 130 000 korun. Místostarosta Gajdušek však tvrdí, že se jeho kancelář na prodeji neobohatila. „Nové“ domy pro vystěhované rodiny shánějí prostředníci z hodonínské společnosti Imbex, která sídlí na stejné adrese jako pobočka advokátní kanceláře Lubomíra Gajduška. Rodina Tulejových z Čech pod Kosířem dostala od Vsetína na koupi domku půjčku, kterou pravidelně splácí, i když domek jí dodnes nepatří. Advokátka Tulejových Tamará Vránová z Prostějova totiž upozornila na nesrovnalosti ve výčtu pozemků na jednotlivých smlouvách a na to, že Tulejovi nikomu neudělili plnou moc k podpisu definitivní kupní smlouvy. Prostějovský katastrální úřad proto řízení před časem přerušil. „Na rozhodnutí zatím stále čekáme,“ uvedla advokátka Vránová.

O celou věc se začal zajímat i veřejný ochránce práv Otakar Motejl. Zprávu, kterou jeho úřad vypracoval, nyní poslal starostce Vsetína, aby se k ní mohla vyjádřit. Poté ji hodlá zveřejnit.

Text a foto J. S. S.

Le Romengeri situacija hin pharo politicko problemos

Koda so o Čunek phendža pal o Roma, but gadže kiden sar mištes phendo. Kada, kaj o gadže džan zoraha pro Roma imar džanas. Andre anketa pes sikadža, kaj talam 60 % andre čehiko populacija terždon kontra le Romenge andre xenofobija the andro rasismus.

Nevo hin koda, kaj kada savoro džal džal andre politika la vladake the andro politicka seri. E vladno koalicija akana mušine te dikhel pre koda, so avel andla o skandal, savo kerdža o Čunek peskera dumaha pal o Roma. Kada avila akana, kana e vlada kerel buči pal o reformi, u joj mušinel te dikhel pre koda, sar džala dijader lakero manuš andre vladakeri funkcija. KDU-ČSL pes dochudla andre phari pozicija koleha, kaj anglal sar peskere precedas

thodža manušes khatal o foros, savo len andža andro skandalos, u kada šaj anel bare pharipena la serake. E korupčno afera phagel le Čunkoske e politicko pozicija, u jov pes likerel sar pes del. Pal pes chudla le Romendar avke, kaj jek skandalos te priučharel avre skandaloha. Garuvel pes pal koda, kaja les but gadže likerem upre, u kavke pes kamel te ulikerel dijader andre vlada. Te laha savoro kia peste, ta e „cikánská otázka“ hazdla le politika u kada niko užarelas andre savore politicka seri.

So kalestar avel avri andre politicko praktika? Nič aver ča koda, kaj pes sikavel o zoralo konflikto andre internetnicka relaciji maškar o gadže kio Roma, andre savo hib bareder riziko, sar pes užarelas.

Anglo Roma oda hin momentos pal koda, kaj peske te den pozoris, u te keren koda so kempel. Kaj te aven jekhetane u zoraha te terždon pal peskere mangipena. Mušinen te dikhel kaj dživen le gadženca, save len nakamen sar peskere manušen, u thoven len pre sera khatal peskero dživipen.

Le Čunkoskeri afera talam phandla jek etapa pal koda, sar pes chochavel pal e situacija le Romengeri, savi nane phari angle societa, kaj ade pes nakerel aver dikhipen pro manuša saven hin aver cipa, aver rasa the socialno pozicija. Koda sar pes phanden o jakha pal savore problemi save hin le Romen, hin baro politicko problem, u adadžives imar niko našči phenel, kaj oda nane čačipen.

Dezider Giňa

Situace Romů je vážným politickým problémem

Čunkovy výroky o Romech vyvolaly u velké části veřejnosti pozitivní odezvu. Potvrdilo se, co již dávno víme. Podle průzkumu veřejného mínění zaujímá téměř 60 procent české populace vůči Romům xenofobní až rasistický postoj.

Novým poznatkem je, jak to významně ovlivňuje politické rozhodování vládních struktur a politických uskupení. Vládní koalice se musí zabývat politickým skandálem vyvolaným rasistickými výroky vicepremiéra Jiřího Čunka o Romech zrovna v období připravovaných reforem. Musí se zabývat otázkou dalšího setrvání ve funkci jednoho z členů vlády. KDU-ČSL se dostala do velice složité pozice tím, že vsadila na laciný populismus lokálního politika, kterého postavila do svého čela. Výsledkem

jeho krátkého působení ve funkci předsedy této strany je skandal, jehož důsledky mohou být pro lidovce velice vážné.

Korupční aféra láme Čunkovi politický vaz a on se snaží zachránit všemi dostupnými prostředky. Opět vsadil na populismus a vypadá to, jakoby svůj korupční skandal chtěl překrýt jiným skandálem. Veřejné mínění si bere jako ochranný štít. Velká část veřejnosti přijímá jeho rasistické výroky s nadšením a tím získává jakousi imunitu, kterou chce nahradit imunitou, o kterou přišel jako senátor. Suma sumárum, „cikánská otázka“ rozhoupala politickou scénu a něco takového očekával jen málokterý z politiků „napříč politickým spektrem“.

A co to znamená v praxi? Nic jiného než to, že internetnické napětí

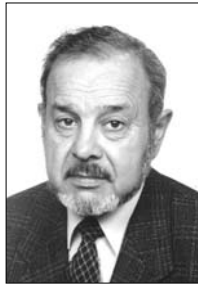
ve společnosti je mnohem silnější a obsahuje mnohem větší rizika, než se předpokládalo. Pro Romy je to varování a současně výzva, aby se sjednotili a zaujali pevná stanoviska k zásadním věcem svého života ve společnosti, ve které je většina odmítá akceptovat jako své spoluobčany.

Čunkova aféra zřejmě ukončila etapu jakéhosi nalhávání o tom, že „cikánská otázka“ je pouze okrajovým problémem společnosti, která údajně nečiní rozdíly mezi občany podle barvy pleti, rasového původu a sociálního postavení. Lhostejnost a ignorování existujících problémů většinové společnosti vůči Romům je velmi vážným politickým problémem, což v těchto dnech nelze popřít.

Dezider Giňa

komentář

Rovnostářství přináší další nerovnosti

KAREL HOLOMEK

Zhruba v takovém duchu zazněl projev premiéra Topolánka při zahájení Evropského roku rovných příležitostí. Podívejme se podrobněji, jaké myšlenky nám při té příležitosti sdělil.

Především tedy s uspokojením přijal, že v Evropské unii zvítězil konzervativní názor o rovnosti příležitostí před rovností jako takovou, nebo chcete-li rovností výsledků.

Protože bylo tisíckrát ověřeno, že rovnostářství přináší více nerovností, než jaké se snažilo odstranit.

Názor autora tohoto komentáře vyznívá v tom smyslu, že to může být pravda. Domnívá se, že v rovnosti příležitostí je skryta ona pomyslná startovací čára, která není v určitém okamžiku některým skupinám občanů přiznána. Svým způsobem premiér připustil možnost pozitivní diskriminace, kterou ve své řeči později zcela popřel. Ale jak přiznat rovnost příležitostí, když neumožníme, aby ty příležitosti nastaly co možná nejdříve?

Pozitivní diskriminaci přivodil Mirek Topolánek k příjemnému výprasku. Zajímavé přirovnání!

Další zmínka padla o ženách. Bylo řečeno, že ochrana žen je tak vysoká, že ženu zaměstnat představuje pro zaměstnavatele větší riziko než zaměstnat muže. Nový zákoník práce tuto situaci jen zhoršil. Kdo má pravdu, ukáže čas, zní náš komentář.

Školský systém musí přispívat k větší soudržnosti společnosti. Cestou k tomu je asimilace menšin a jejich schopnost integrovat se ve většinové společnosti jako společnosti práva a jasných pravidel. Největší překážkou v tomto procesu je **multikulturalita**, jež je zdrojem bolestných nerovností a narůstající diskriminace a napětí.

Diskutovat o těchto záležitostech není možno jen na základě tvrzení samých o sobě. Tu je třeba naprosto přesně definovat, co si představujeme pod pojmem asimilace. Ta byla prosazována totalitním režimem po 40 let a představovala nejkřutější útisk romských dětí v české škole. Důsledky katastrofální! V tom by chtěl pan premiér pokračovat? Je naprosto jasné, proč odmítá multikulturalitu. Ona je mu představou různosti, které ve společnosti vadí sjednocení a snad i přijetí nastolených pravidel hry. I zde by bylo nutno definovat, co si představujeme pod pojmem multikulturality. Znamé evropské heslo „jednoty v různosti“ premiér bez uzardění pomínil. To však samo o sobě mluví za vše. Jaká by asi ta naše společnost byla fádni a nudná, kdybychom se všichni asimilovali na Čechy se všemi jejich dobrými, ale i špatnými vlastnostmi? Bída!

Kdo nepracuje, ať nejlí – to bylo také jedno z hesel v proslovu páne premiérově. Heslo bezpochyby správné, pokud připustíme dovětek, který už nahlas v jeho projevu nezazněl, totiž o rovných pracovních příležitostech pro všechny bez rozdílu. To je ta zásadní potřeba.

Na závěr už jen konstatování: při zahájení Evropského roku rovných příležitostí bylo prezentováno sedm projektů několika nevládních organizací, jejichž základním motivem byl respekt k různosti. Pokud jde o etnické a národnostní menšiny, pak se skloňovala ve všech pádech právě multikulturalita. K tomu netřeba cokoliiv dodávat.

Snad jen otázka dne: jak sjednotit hlavu s rukama?

Mersi tančil pro seniory

Koncem března opět navštívili nejmladší tanečníci ze souboru Mersi Domov důchodců na Nopově ulici v Brně. Účinkujícím se mezi seniory velice líbilo i přesto, že už byli unaveni tancem. V programu například zazpíval čtyřletý Milan Balog píseň Mamo de man paňi, ale také umělecká vedoucí souboru Monika Balogová. Podobná vystoupení se pro seniory se už stávají tradicí. Podle Moniky Balogové se děti při tom učí účt ke stáří – některé z nich se zatím nesetkaly s tak starými lidmi v takovém počtu.

Dana Teintzer-Šarköziová

Je u vás něco zajímavého?
Pište na e-mail: rhangos@volny.cz

Romové tančili v Čechách i na Moravě

Mezinárodní den Romů byl ustaven v roce 1990 ve Varšavě, na čtvrtém kongresu Mezinárodní romské unie (International Romani Union – IRU). Má připomínat den, kdy se oficiálně zpečetila mezinárodní spolupráce Romů, kdy romské hnutí dostalo mezinárodní a politicko-společenský rozměr. V tento den si mají účastníci oslav každoročně připomenout společný původ, jazyk, kulturu, společné sjednocení a spolupráci a především romipen (romství – tedy uchování identity).

Jako datum byl zvolen 8. duben, na počest prvního mezinárodního setkání romských představitelů, které se uskutečnilo právě 8. dubna 1971 poblíž Londýna. Jeho iniciátory byli především Grattan Puxon a Donald Kenrick (aktivisté a historici), jugoslávští Romové zastoupení například Jarko Jovanovićem a francouzští tzv. Manuša, reprezentovaní Matéo Maximoffem. Tehdejší ČSSR zastupovali členové Svazu Cikánů-Romů (Česká republika) a Zváz Cigánov-Romov (Slovensko).

Týden pražských oslav

Tentokrát byly oslavy zahájeny v Praze v pondělí 2. dubna prezentací na Palackého náměstí, kde si mohli kolemjdoucí poslechnout romskou hudbu, a zároveň se dozvěděli o původu Romů a jejich životě v ČR z infor-

Z okna redakce Romano hangos se průvod zdál ještě výraznější než při pohledu z chodníku. Dlouhý had Romů zabral na délku více než sto metrů

mačních letáků. V úterý dopoledne se konala diskuse s žáky a učiteli Díky, že se ptáte spojená s promítáním stejnojmenného filmu. Dále byla připravena beseda s ředitelkou ženské iniciativy organizace Peacework Gwendolinou Albertovou, předsedkyní romské ženské skupiny Manushe / Slovo 21 Martou Hudečkovou, koordinátorkou Evropského roku rovných příležitostí pro všechny Lucii Horváthovou, studentem romistiky a reportérem České televize Davidem Tišerem a ředitelkou nadace Heinrich-Böll-Stiftung Evou van de Raktovou.

Úterní večer byl ve znamení koncertu Marty Balázové a skupiny Její Trio. Členové Marta Balázová, Kamil Kováč a Tibor Žida jsou ze severní Moravy a znají se spoustu let. Studují Konzervatoř Jaroslava Ježka. Dělají romskou muziku s jazzovými prvky, ale nebrání se ani jiným stylům.

Středa byla ve znamení bowlingového večera pro nestátní neziskové organizace, který měl sblížit hráče a hráčky z neziskového sektoru. Ve večerním klání zvítězil tým sdružení Romea nad sdruženími Athinganoi, Romodromem a Slovem 21 v tomto pořadí. Sport byl připraven i na pátek: sdružení Athinganoi uspořádalo pro změnu fotbalový turnaj, ve kterém zvítězilo nad týmem sdružení Romea a Slova 21.

Na sobotu bylo připraveno setkání u Stromu národnostních menšin na Letné: ministryně Džamila Stehlíková na něm společně s dalšími účastníky symbolicky zalila lípu představující zapouštění kořenů národnostních menšin v Praze. „Jsme si všichni rovni a musíme se vzájemně k sobě chovat jako člověk k člověku, to znamená s úctou,“ řekla. Dodala, že věří, že nejen na Letné mají všichni v srdcích toleranci a solidaritu, vztahy mezi občany by měly být spíše v rovině spolupráce a vzájemného obohacení než v rovině vzájemného vymezování, jak se to někdy děje na politické scéně.

Hlavním dnem byla neděle 8. dubna, na kterou oficiálně připadá MDR. V klubu Roxy proběhl závěrečný koncert se slovenskou mezinárodně uznávanou kapelou Kmetoband a českými Gitans a Ritmo Latino. Skupina Kmetoband má v dnešním spektru hudebních stylů své nezastupitelné místo. Náměty na skladby čerpá „ze života“: zpívají o lásce, žalu, hlavně o životě mladých. Jak říká Igor Kmeto starší, „všechno jde ze srdce“. V jednotlivých písních je cítit temperament, oheň a život. Skladby jsou velmi oblíbené v českých rádiích a jeden klip se také objevil na MTV.

Tento koncert měl připomenout probíhající Evropský rok rovných příležitostí pro všechny (viz samostatný článek v tomto čísle) a poukázat tak na nutnost rovného zacházení se všemi lidmi.

Roztančené Brno

V Brně se oslavy Mezinárodního dne Romů uskutečnily až dva dny po „oficiálním“ termínu, tedy 10. dubna. Důvodem byly velikonoční svátky, protože část oslav se odehrávala na brněnské faře v Zábřovicích. Na faře se začali scházet první lidé chvíli po obědě a před druhou hodinou dorazili i hlavní hosté, zástupci Jihomoravského kraje, kanceláře ombudsmana a ministryně Džamila Stehlíková.

U Stromu tolerance pak zazněla slova o lepším vzájemném soužití Romů s majoritou, byl připomenut holocaust a varování (hlavně pro mladou generaci) před jeho opakováním. A zazněla také chvála příjemného počasí, které ministryně Stehlíková nazvala „brněnským jarem přinášejícím naději a čerstvý vítr“. Účastníci oslav poté vážali stužky v barvách romské vlajky kolem Stromu tolerance a seřadili se do průvodu, jehož čelo tvořili studenti Romské střední sociálně-právní školy s romskou vlajkou a děti v tradičních červenočerných krojích. Průvod se vydal z brněnské části Zábřovic ulicemi Francouzskou, Přádláckou a Bratř-

Ministryně Džamila Stehlíková (zcela vpravo) se cítila výtečně v přátelské atmosféře veselého průvodu, který mířil k náměstí Svobody v Brně

slavskou v romském ghettu až do centra města na Malinovského náměstí a posléze na náměstí Svobody, kde proběhla vystoupení jednotlivých souborů.

Nutno dodat, že barevný průvod Romů budil různé reakce kolemjdoucích. Zatímco romští obyvatelé brněnského ghetta nadšeně mávali a někteří se k průvodu přidali, jejich neromští sousedé se tvářili kysele nebo potichu nadávali. Jiná situace pak nastala na náměstí Svobody, kam vystoupení dětských souborů přitáhla až 500 diváků, kteří bez rozdílu věku či rasy nadšeně povzbuzovali mladé zpěváky a tanečnický. Na vyvýšeném pódiu se postupně úspěšně vystřídaly soubory Merci (Ratolest Brno), Angels (Armáda spásy), Jagori (ZŠ 28. října), Cikáni jdou do nebe (IQ Roma servis), Čercheňa (DROM) a Černí panteři (Dětský domov Čeladná). K dobré náladě přispívaly také stánky s pivem a kofolou, které pomáhaly udržovat návštěvníky svěží. Hudební repertoár sahal od tradiční romské lidové hudby přes její moderní úpravy až po aktuální hip hop. Někteří posluchači se vypravili ještě do Muzea romské kultury. Módní přehlídka Luminita tančí patří k slavnostním okamžikům muzea a tak tematicky velmi vhodně doplnila tento svátek Romů, který byl spojen s krásnými romskými kroji.

Oslavy počtvrté v Ostravě

Na severu Moravy se organizace ujala sdružení Vzájemné soužití, Společně Jekhetane, Církevní základní škola Přemysla Pittra a klub Templ na Stodolní ulici, kde se konal slavnostní večer. Program 10. dubna zahrnoval vystoupení tanečních, pěveckých i recitačních souborů.

Zpěv a tanec provázely celou cestu brněnského průvodu. Park na Moravském náměstí pak přidal tu správnou jarní atmosféru

V klubu se vystřídali tanečníci s ohni, zaznělo pásmo básní Zimní království, pěvecký sbor Přemysla Pittra a Společně Jekhetane, tanečníci romských tradičních, disko i latinskoamerických tanců. Nechyběl ani moderní break dance a pasáž z divácky úspěšné pohádky Legenda o králi Adarovi.

Westernová skupina Black and Braun potěšila spíše střední generaci návštěvníků, dětská kapela Piškoti naopak ty mladší. Příjemným večerem provázela Olga Hrdinová (koordinátorka projektu policejní asistence Vzájemné soužití) a Martin Grinvalský (student a romský aktivista).

„Letošní program slavností není tak peněžité náročný jako při realizaci Dnů romské kultury v Ostravě, který zahrnuje široké pojetí sportovních, kulturních, informačních a osvětových akcí k Mezinárodnímu dni Romů. Bohužel se nepodařilo získat dostatek financí na uskutečnění, proto se organizátoři rozhodli alespoň pro vystoupení dětských a mládežnických souborů, kterým se zmíněné organizace věnují v rámci volnočasových aktivit,“ řekl Martin Grinvalský.

Splněná očekávání

Mezinárodní den Romů splnil očekávání, která do něj vkládali všichni organizátoři. Oslavy byly pestré, dlouhé, spontánní, ale zároveň dobře organizačně zajištěné, za což patří dík všem, kdo se na jejich přípravě podíleli. Romové dokázali, že jsou schopni udržet jednu z mála tradic, která jim zbývá, a najít v ní uvědomění si sebe sama.

Text a foto
Jiří Salík Sláma

Roma se učili romanes

Na přelomu měsíce března se sdružení Dženo rozhodlo, že uspořádá romistický seminář pro budoucí romské novináře a spisovatele. Třídenní seminář probíhal v Nymburce. Pikantní na tom bylo to, že hotel, v němž se seminář konal, provozuje Rom pan Bílý, ve městě známý jako pořadatel romských zábav. To zaručovalo, že účastníci semináře budou mít o zábavu postaráno.

Proč se Roma učí romsky, těžko říct. Zná mnoho tzv. romistů a většinou to jsou gádže, Nero-mové, kteří se snaží uplatnit tam, kde by měli být Romové. Většina Romů neumí romsky psát, jiní neumí romsky vůbec. Proto přišel jeden člověk s nápadem uspořádat seminář, kde by se učilo v romštině a romsky. Ten člověkem je romský muzikant Milan Šenki když svůj nápad předložil Ivanu Veselému, bluesově jej uskutečnil.

Už příjezd do hotelu byl jiný než na běžných pracovních seminářích. Někdo si vzal s sebou kytaru, další bonga a bicí. Atmosféra byla vcelku příjemná, až v závěru jaksi zhoustla a většina zúčastněných jela domů zcela vyčerpaná.

Romistický seminář se zaměřil na překlady do češtiny nebo z češ-

tiny do romštiny. Těžko říct, zda svůj cíl splnil, vše se prolínalo, romšтина, romská hudba a články psané v romštině.

Hned první den semináře v zasedací místnosti budoucí novináři neměli nouzi o pozornost. Jakoby po očku je sledovala skupina dělníků z východního Slovenska. Zajímal je, co tady ti „cigáni“ dělají. Nehrají a nezpívají, jenom si stále povídají, ale cigánsky moc neumějí. Stále opakovali - odkud jste, cigáni, zahrajete, udělejte pořádný bašavel! Chtěli se bavit, ale Romové se chtěli bavit jenom sami pro sebe, a to se Slovákům z východu nelíbilo. Chtěli navázat s cigány, co nemluví romsky, rozhovor, ale nikdo z lidí kolem Ivana Veselého neměl chuť se s nimi bavit. Skoro došlo i na pravou hospodskou bitku, ale naštěstí nikdo z Romů neměl chuť se jí zúčastnit.

Druhý den se hned od rána se pracovalo ve dvou skupinách. Jedna měla za úkol pracovat na článku o Romech v Anglii na základě videozáznamu v romštině, druhá psala recenzi na film romského režiséra Tonyho Gatlifa (film byl s českými titulky). Jeden článek v romštině, jeden v češtině. Obě skupiny se do toho pustily

s vervou a soupeřily, kdo to bude mít dřív hotové.

Zeptal jsem se přítomných, jak tento seminář vnímají. „To víte, psát v romštině je těžké, ale snad se za ty tři dny něco naučíme pro svou budoucí práci,“ odpovídali. S nápadem na uspořádání semináře tedy přišel už Milan Šenki, který mluví romsky. Po odborné stránce celý průběh semináře připravily Petra Dobruská, která vyučuje romský jazyk na Střední škole sociálně-právní v Praze a Dana Dubjelová z Radia Rota.

„Romsky umím,“ řekl Milan Šenki, „a ještě Erika Janičová, Roman Demeter, ale neumíme grammatiku, a tak jsme tady. Je nás tady asi dvanáct, ale romanes umíme jenom my.“ Všichni jsou součástí projektu, který nese název Rota – Romská informační a mediální síť sdružení Dženo.

Seminář měl studenty naučit základům romského pravopisu, který by mohli využít při psaní do romských médiích. Bylo milým překvapením, jak profesionálně a zároveň zábavnou formou lze zvládnout takto náročnou akci. Pokud vás zajímá víc, podívejte se na www.dzeno.cz.

Jan Berousek

Na hloupou otázku ještě hloupější odpověď

Ilustrační foto

Archiv RH

Pan vicepremiér Čunek se stará národu o permanentní rozruch. Na nesmírně hloupou telefonickou otázku čtenáře bulvárního tisku, který požadoval 200 000 Kč na opravu domu podobně jako Romové, kteří prý jsou tak dotováni státem, jej Čunek odkázal na proměnu do opálené barvy, dělat tanečky na náměstí u ohničku a pak prý má šanci uspět. Přesně ve stylu populistů a hospodských řečí.

Slyšeli jsme z úst vicepremiéra ještě jiné skvosty: „Ostatní je (ty Romy) jen hladí po hlavíčkách a sypou jim peníze. Jsem jediný, kdo opravdu Romům pomáhá.“ To už nechávám zcela bez komentáře. „Rozhodně to nevyjadřuje názor KDU-ČSL,“ říká první místopředseda strany Roman Línek. Slabá útěcha. Stranu navenek představuje předseda. Nu, to je věc křesťanských politiků, jak se s tímto překvapivým postojem vyrovnají.

Na vicepremiéra demokratického státu dost silné kafé. Po pravdě řečeno, silnější výrok jsem už dlouho neslyšel veřejně ani z úst neonacistů.

Taková je naše politická scéna a nemusíme chodit daleko od kolegů Jiřího Čunka ve vládě. Pre-

miér nám zrovna velký příklad také nedává. Snad už také tímto skončila éra velkých politiků, kteří prohlašovali Čunka za novou naději a způsob v řešení problematiky Romů. Vzpomeňte si na ně, až se nám budou příště snažit něco tvrdit a pasovat to rovnou za neomylnou pravdu.

Podle mého soudu Jiří Čunek odpověděl na čtenářovu otázku pod vlivem hnutí myslí a v okamžiku, kdy to řekl, se mu taková odpověď zdála být náramně trefná. Nepřekvapuje mne to. Dovedu si u něj takovou odpověď docela dobře představit, odpovídá přesně jeho naturelu. Ostatně, odpovědi plynoucí z hnutí myslí, jsou ty, které nejvíce vypovídají o podstatě osobnosti, která je pronáší.

Nejde ovšem o legraci. Jeden z nevyšších představitelů státu dává do rukou neonacistů a dalších xenofobně smýšlejících lidí zbraň proti těm, kteří jsou i tak na dně a další jejich postih je jen přiléváním oleje do ohně. A to v čase, kdy vymýšlíme všechny možné a nemožné způsoby protirasistických kampaní. Tím trpí nejen Romové, jak se někdo může domýšlet. Trpí tím celá společnost.

Tohle svinstvo neřká nikdo jiný než člověk, který je vidět a slyšet a podle všech pravidel se občané mohou domnívat, že mluví pravdu se znalostí věci. Pod tímto zorným úhlem pohledu se Jiří Čunek dopouští zločinu a ten by už neměl být pardonován. Úvahy o jeho nečestném chování jsou proti tomuhle prohřešku jen směšnou hrou.

Mne však zlobí ještě něco jiného. Ta hloupá otázka onoho člověka z Dolního Němčí, ale takových jsou v republice, střizlivě odhadnuto, statisíce. Ta otázka mluví za celou společnost.

Podívejme se blíže na skutečné výhody Romů.

Nevím o případu žádného Roma nebo jeho rodiny, že by takovou dotaci od státu dostal, když odmyslí naivní úmysl paní ministryně Stehlíkové, která o cosi podobného usilovala. Naštěstí (a teď to vidíme zřetelně) se to nestalo. Podobně slychávám velmi často cosi o nepřiměřených sociálních dávkách pro Romy. Ptám se: on je nějaký jiný a speciální zákon o sociálních dávkách pro Romy? A jestli ho zneužívají, což nemohu popřít ani potvrdit, protože to není nikde prokázáno, pak pravím, že ho zneužívají i jiní, Češi zrovna tak.

Vinni nejsou Romové, ale ten zákon a to je věc našich zákonodárců. A když už tedy mluvíme o škodách napáchaných Romy na ostatních a jakýchsi chimérických privilegiích. Na to jistě ti hloupí tazatelé nepomýšlejí. Mezi spoustou těch miliardových darebáků, které soudy osvobozují na běžícím pásu, bude zřejmě jen málo Romů, pokud vůbec. Ti nejsou k „lizu“ těmito darebáky připuštěni. Tam by se měla obracet pozornost bojovníků za rovnoprávnost, tam mají šanci prospět společnosti a bude to rozumně a věcně.

Karel Oswald

Blíží se festival Khamoro

Letošní ročník festivalu Khamoro, který se bude konat ve dnech 28. května až 2. června v Praze, je již devátým v pořadí. Organizátorem je občanské sdružení Slovo 21 z Prahy. Slovo 21 bylo založeno v roce 1999 a realizuje různé kulturní projekty, jejichž základem je boj proti projevům rasismu, xenofobie, ochrana lidských práv a tolerance vůči menšinám, zvláště vůči Romům. Věříme, že projekt Khamoro přispěje k harmonickému soužití české majority a Romů při vědomí odlišnosti historie, tradic a mentality obou kultur.

Právě Khamoro patří mezi neúspěšnější a zároveň nejoblíbenější projekty. Festival Khamoro každý rok představí tři skupiny hrající Gypsy jazz a osm skupin tradiční romské hudby. Za dobu konání festivalu zde vystupovalo více než 115 hudebních skupin z celého světa, které představují to nejlepší ve svém žánru. Festival poutá velkou pozornost mezi romskými i neromskými médii a každý rok.

Co bude k vidění a slyšení (1)

Na Khamoru se představí mnoho umělců a dalších významných osobností z České republiky i ze zahraničí. Postupně čtenářům přiblížíme nejvýznamnější a nejzajímavější z nich.

Titi Winterstein (gypsy jazz)

Houslista a zpěvák Titi Winterstein se narodil v roce 1956 a již v patnácti letech začal hrát v kytarovém kvintetu Häsnsche Weisse. Ve 21 letech založil vlastní uskupení, jehož dalšími členy jsou Zirolí Winterstein (sólová kytara), Holzmannno Winterstein (kytara) a Banscheli Lehmann (basa).

Okouzující precizností a neuvěřitelnou nápaditostí své tvorby přispěl k obrovskému rozvoji romské hudby v Německu. Titi Winterstein společně se svým ansámblem Musik deuther Sintí zaručuje vysokou kvalitu hudební produkce, která se vyznačuje pozoruhodnou rozmanitostí, která však nijak nenarušuje sebranost. V jeho tvorbě uslyšíte nejen swing-jazz, ale i tradiční romskou hudbu maďarských a ruských oblastí a písně v romském jazyce.

Titi Winterstein nahrál šest alb, z toho dvě kompilace. Z roku 1987 je jedno z nejlepších alb On Boulevard, na kterém hostují Vanessa Merstein & Sorba Kwiatowski, a které je kombinací tradiční romské hudby a romského swingu a jazzu. Další vydané desky jsou Djinee Tu Kowa Ziro, Maro Djipen a The Best Of.

Miro Ilo, Šukar (tradiční hudba)

Soubor vznikl v roce 1999 a k jeho úspěchům patří vítězství na soutěžním festivalu romské kultury Amala v Kyjevě v roce 2001 a v roce 2002 na moskevském festivalu Cikánský dvůr. Lásku k původnímu romskému folklóru vštěpoval mladým členům souboru virtuózní akordeonista Vladimír Vasiljevič Serdjučenko (na snímku), který se sám čtyřicet let věnoval vystupování. V repertoáru najdeme pouze tradiční romskou hudbu. Autorem aranžmá je zejména umělecký vedoucí Vitalij Serdjučenko, který se snaží zachovávat jejich tradiční charakter. Současné tyto staré písně aranžuje tak, aby byly něčím neobvyklé, zajímavé a současné. Písně tak mají tradiční romský charakter, ale zároveň se nebrání modernímu pojetí. Cílem souboru je při vysoké profesionalitě zůstat romským folklórním souborem se všemi jeho atributy.

Doprovodný program ke Dni německých Romů a Sintí

Katarzyna Pollok (výstava)

Katarzyna Pollok se narodila na Ukrajině a vyrostla v Polsku. Před zahájením své umělecké dráhy pracovala v Německu jako novinářka a tanečnice. Tato romská výtvarnice od roku 1983 umělecky působí v Berlíně a snaží se svou tvorbou překračovat zažité hranice umění. Její styl se neomezuje na ustálené hranice jednotlivých stylů, ale zasahuje do více žánrů. Stále patrný zde však zůstává prvek romský. Sama ve své tvorbě vidí mimo jiné osobní zápas za romskou identitu. Ve svých dílech reflektuje genocidu Romů a indické kořeny romské kultury. Realizovala mnoho výstav po celém světě např. Indie, Austrálie a mnoho evropských zemí. Více informací včetně ukázky její tvorby můžete nalézt na www.katarzynapollok.de.

(s21)

Paměti romských žen – Kořeny I/4

Rozhovor s paní Margitou, ročník 1922, Oslavany, tazatelka Helena Danielová

A ti co vám pomohli, tak to byly vaše kamarádky bývalé nebo jako tedy z dřívějšíka? Nebo to...

No, voni taky tady co bydleli, tak to byla velká rodina...

V té gumovce jste přesně dělala co, v tom Brně v té práci? Co jste tam... obsluhovala jste tam nějaké stroje nebo...

Ne, to byla mašina, takovej stroj a tam se to, ty pláštěnky dělaly víte, v gumovce na Starém Brně. To byla... teď už to tam není! Něco jinýho je tam, že ale po válce to bylo. Tak paní... nějaká Pokorná, tak vona byla u strojů a já jsem jí teda pomáhala s tem. Vodnášela jsem a...

Jak jste vycházela s těmi...

Jo, dobrý to tam bylo.

Měli jste dobrý kolektiv v práci?

Tam jsem byla tři roky.

Tři roky. A pak jste se někam zase...

Já, to jsem se... no tak to už ne, to už... to jsem chodila potom do Vančic do textilky.

A tam jste pracovala.

Tam jsem tam nechala a chodila do Vančic. No, a potom jsem se vdala a...

Kolik vám bylo let, když jste se seznámila s manželem?

Jéj, mně bylo šestadvacet roků!

Hmm. A předtím než jste si ho vzala, měla jste nějakou známost?

Ne. Neměla.

Neměla.

Manžel pochází ze Starýho Lískovca.

A kde jste se s ním seznámila?

No jak jsem jezdila do Brna. (směje se)

Prostě náhodou. Nebylo to třeba v zaměstnání? Nebo v práci, ne?

Ne, ne, ne. Jak jsem ve vlaku jezdila do Brna.

A byla to láska na první pohled?

Ále. (směje se) Já už ani nevím. On byl moc hězkej!

Co se vám na něm tak strašně líbilo?

No tak byl hodnej a... chtěla jsem vám ukázat... já nevím, kam jsem dala... kam jsem dala tu peněženku.

On nebyl Rom?

Ne, ne, von byl...

A jak jste vycházela s jeho rodiči?

To byli hodní rodiče.

Neměli proti vám nic? Nevadilo jim, že jste Romka?

Ne...

A on měl nějaké sourozence váš manžel?

No, sestru měl, ta měla astma, vona byla vrchní sestra. No a ta druhá byla prodavačka, a ten... voni byli dvě kluci a dvě děvčata.

No a ta ještě žije... Jiřina, tak ta byla prodavačka. No taky chodí sem, no.

Vy máte tedy tři děti a kolik máte vnoučat?

Moc! (směje se) Tak tady ta má tři, děvče je kosmetičkou, včera tady byla. Má fešáka a von je podnikatel. A chtěla jsem ho vám ukázat. Vona je taková... já nevím, kam jsem to dala no! Já to tady mám tak nabitý, to je strašný! Co mám tady... já nemůžu nic... nic nemůžu...

A vy jste dělala teda co, když jste říkala, že jste pak šla do Ivančic do textilky...

Já jsem šla... potom bylo mně... z textilky jsem šla pryč a šla jsem k dráze, v Heršpicích jsem dělala. Osmadvacet roků! Noční, soboty, neděle a mně se to líbí!

A co jste tam dělala?

Ehm, když přijely voze... souprava anebo voze, tak jsem tam dávala... s tou hadicou naftu. Naftu jsem tam vyzbrojovala.

A kdo se vám tedy staral o děti, když vy jste měla noční...

No to jsou veliký, byly!

Už byly velké, takže se o sebe dokázaly postarat samy?

No. To už byl Jenda v Ostravě ženatý a no vona byla nejmladší, tady tá, byla doma a ten byl už byl taky ženatý v Krumlově, takže byla jenom ona, no.

Ten druhý syn se jmenuje jak?

Fana. Já mám hodný kluky! Moc hodný kluky, slušný!

A dcera je...

Dcera je Naďa.

A vedla jste svoje děti ke vzdělání? Chtěla jste, aby byly vzdělané?

Jó, von ten je strojní zámečník, ten starší, ten je opravář... jezdí do Heršpic, s tou manželkou jezdí...

Hmm. A dcera?

Dcera je vyučená kuchařka.

A když byli ještě malí, tak úkoly jste dělala s nimi vy nebo i manžel pomáhal?

Manžel hodně. No, von... já jsem byla ráda, když jsem uvažila a to, ale... no a chodila jsem do té práce, tak... a taky jsem jim pomáhala, no ale víc von. On byl takovej přísnější na nich.

Byl na ně přísný.

No. Kluci jsou úplně bílí, po něm jsou. Bílí, takový světlý vlasy měli, takový trochu jak do zrzava nebo co, teď už se jim to spravilo trochu.

Vaše děti všechny, myslím, mají už smíšená manželství?

No, voni by si nevzali...

A jaký byste vy na to měla názor, kdyby si někdo z nich dovedl Roma domů?

No tak kdyby se jim líbil, no tak nic! Kdyby byla hodná... tak nic. To je jedno.

(pokračování příště)

V Dobré Vodě se snaží řešit problémy

Členové domovního výboru panelového domu v Dobré Vodě

Foto archiv Český západ

Občanské sdružení Český západ, které působí v romské komunitě v Dobré Vodě u Toužimi v Karlovarském kraji, představuje první výstupy projektu Komunitní práce v Dobré Vodě a okolí, který je spolufinancován Evropskou unií. Hlavním cílem projektu je zvýšení zaměstnanosti a vzdělanosti místní romské komunity a její začlenění do majoritní společnosti.

„Projekt, který probíhá od 1. září 2006 do 30. června 2008, vznikl jako reakce na výzkumy vysokoškolských studentek a pracovníků Českého západu, kteří mimo jiné zjišťovali stav zaměstnanosti a vzdělávací potřeby romské komunity v Dobré Vodě a odhalili v této oblasti velké nedostatky,“ vysvětluje Jana Kosová, manažerka projektu a zároveň ředitelka sdružení.

„Mnoho Romů si nemůže najít práci, protože nemá dostatečné vzdělání potřebné pro získání kvalifikované práce. Tento stav se bez podpory zvenčí přenáší z generace na generaci a stává se jakýmsi vzorcem chování.“ Zmíněný projekt Českého západu má několik konkrétních cílů, které mají tento letitý neutěšený stav v místní romské komunitě změnit. Téměř dvouletý projekt se zaměřuje na celou komunitu: děti, mládež i dospělé. Ze zkušeností pracovníků Českého západu totiž vyplývá, že pokud se chce podpořit trvalá změna v posto-

jích, musí se pracovat s celou komunitou. A tak se projekt týká jak těch nejmladších z komunity, tak i jejich starších sourozenců, rodičů i prarodičů.

Za sedm měsíců trvání projektu se podařilo splnit část konkrétních cílů, které si pracovníci Českého západu stanovili. Jedním z nich je soustavná příprava dětí z Dobré Vody na vstup do mateřské a základní školy a jejich další podpora ve studiu tak, aby nemusely být přefazovány do školy praktické. Tento cíl sdružení naplňuje skrze fungování Školičky pro předškolní děti, skrze individuální doučování dětí či individuální studijní plány, které zajišťují dvě kvalifikované asistentky pro práci s dětmi spolupracující s rodiči i pedagogy. Děti si také velice oblíbily výukové programy na počítačích. Dalším z cílů projektu je motivace všech žáků ke studiu na středních školách. Projekt se kromě podpory vzdělávání dětí zaměřuje i na motivaci dospělých k doplnění středoškolského vzdělání a jejich soustavnou podporu během samotného studia. V současné době studují na střední škole čtyři členové místní romské komunity. Jejich motivaci ke studiu a pomoc se samotným studiem zajišťuje jim i ostatním zájemcům koordinátorka vzdělávání.

V rámci projektu jsou rovněž zvyšovány šance Romů na získání

zaměstnání skrze jejich profesní a osobnostní rozvoj díky mnohým sociálním a vzdělanostním aktivitám (kurzy práce s počítačem, kurz českého a anglického jazyka, kurz umění komunikace či nejrůznější tvořivé dílny). Pomoc se sháněním práce nebo získáváním potřebných rekvalifikací zajišťuje v rámci projektu koordinátor zaměstnávání. Pestrou nabídku tvořivých dílen i zájmových kroužků dostávají i dětem z Dobré Vody: kroužek angličtiny, kroužek etiky a náboženství atd. Děti, které dojíždějí do školy v Toužimi, mohou navíc využívat i odpolední klub, který vznikl jako alternativa k bezcílnému potulování po městě při čekání na jediný odpolední spoj do Dobré Vody.

V rámci realizace projektu Český západ navázal tři cenná partnerství s místními subjekty, a to s městem Toužim, se Základní školou Toužim a Úřadem práce v Karlových Varech. Podporu projektu získalo občanské sdružení Český západ v rámci grantového schématu Podpora sociální integrace v Karlovarském kraji Společného regionálního operačního programu (SROP), Priority č. 3 – Rozvoj lidských zdrojů v regionech, Opatření priority č. 3.2 – Podpora sociální integrace v regionech.

Eva Haunerová
Český západ

Bez finančních nároků a požadavků na pravidelnou docházku

Klub Pavlač rozšíří své prostory i aktivity

Ratolest Bmo o. s. připravuje pro jeden ze svých programů, Nízkoprahový klub Pavlač, významné změny, které se budou týkat prostor poskytování sociálních služeb se zaměřením na podporu mladých lidí, kteří se nacházejí v nepříznivé životní situaci a kteří do současnosti vzhledem k prostorovým i personálním kapacitám nemohli využívat pomoci v plné míře.

Základem NZDM je tzv. nízkoprahovost služby, tedy že na příjemce služby nejsou kladeny

finanční nároky, ani požadavek na pravidelnou docházku. Služba je dostupná širokému spektru klientů, kteří by mimo svou lokalitu o pomoc jinak nepožádali.

Podle koordinátorky klubu Věry Růžičkové je tedy rozšíření prostor i služeb vývojem, ke kterému je vedly potřeby klientů.

Podle koordinátorky klubu Věry Růžičkové je tedy rozšíření prostor i služeb vývojem, ke kterému je vedly potřeby klientů.

Eliška Barochová
Ratolest Brno

Pozor na nevýhodné půjčky

Vedení Sociální poradny Mladá Boleslav varuje občany před nevýhodnými půjčkami. Pracovníci poradny mají signály, že na Mladoboleslavsku působí zástupci firem, nabízející hotovostní půjčky lidem, kteří jsou již zadlužení a jejichž jediným příjmem jsou sociální dávky.

Obchodní zástupci je většinou nabízejí lidem přímo v jejich domácnostech, zaměřují se na lokality s vyšší koncentrací sociálně slabých občanů. Nabídka může vypadat pro člověka, který je ve finanční tísní a bez možnosti získat standardní půjčku, na první pohled výhodně. Představa, že z půjčky uhradí své další dluhy a ještě mu zbude například na zvelebení domácnosti, je lákavá. Při jednoduchém propočtu však vychází, že dlužník nakonec zaplatí až několikrát násobek půjčené částky.

Poskytování hotovostních půjček lidem závislých na sociálních

dávkách za podobných podmínek je nešvarem rozšířeným v mnoha místech v České republice. Věřitelé příliš neriskují, neboť při neplacení splátek se případ rychle dostává k soudu a k exekutorovi, který poté zabavuje i sociální dávky, případně podstatnou část mzdy. Dlužníci se potom dostávají na úplné dno a ztrácejí i motivaci k nástupu do práce.

Ohrožení jsou ve vyšší míře také vlastníci nemovitostí, byť jde o nezakladované barabizny, často tedy Romové dříve vystěhovaní z Mladé Boleslavi. Exekutor může zabavit i tyto nemovitosti. Novými vlastníky domů se stávají jednotlivci a firmy, jejichž byznys je programově založen na parazitování na těch nejchudších. Vzhledem k nemožnosti získat standardní bydlení jsou totiž mnozí lidé ochotni bydlet prakticky kdekoli. Sociální dávky, jejichž zneužívání je často vy-

čítáno právě Romům, tak mnohdy končí v kapsách těchto podnikatelů.

Problém by se kromě osvěty dal částečně řešit poskytováním bezúročných půjček ze strany obcí: například rodinám s dětmi, které se dostaly do problémů nejen vlastní vinou. Osvěta totiž selhává v případech, kdy rodina prostě nemá jinou možnost, jak zaplatit staré dluhy. Dále je možné průběžně kontrolovat míru zadluženosti nájemníků v obecních bytech. Pokud někdo začne dlužit za bydlení, je žádoucí zjistit důvod a začít s dlužníky ihned pracovat, nejlépe v rámci terénních programů. Město jako majitel také může zajistit placení nájmu přímo ze sociálních dávek.

Mgr. Martina Brzobohatá
ředitelka
Jekhetani Luma –
Společný Svět

Rok pro všechny druhy kůže

Letošní rok vyhlásila Evropská komise Evropským rokem rovných příležitostí pro všechny.

Cílem je především upozornit Evropany na jejich právo nebyť diskriminováni, podporovat rovné příležitosti od zaměstnávání až po zdravotnictví a ukázat, jak může být rozmanitost pro Evropskou unii přínosem.

Aktivita realizovaná v rámci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny (ERRP) se budou zabývat všemi důvody diskriminace uvedenými v článku 13 (pohlaví, rasa nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo víra nebo světový názor, zdravotní postižení, věk, sexuální orientace).

Návrh na prohlášení roku 2007 Evropským rokem rovných příležitostí pro všechny navazuje na praxi v EU obvyklou. Například rok 2003 byl Evropským rokem zdravotně postižených, letošní rok je také Evropským rokem mobility pracovníků a rok 2008 by měl být Evropským rokem interkulturního dialogu. Tyto aktivity se ukázaly být podle Evropské komise účin-

ným nástrojem ke zviditelnění některých témat evropské politiky a také k tomu, aby členské státy podnikly konkrétní kroky k realizaci příslušných opatření v praxi.

Brněnské občanské sdružení IQ Roma servis (IQRS) využívá ERRP a startuje projekt, kterým chce dostat do povědomí veřejnosti svět, v němž budou existovat živé a přátelské vztahy mezi Romy a majoritními obyvateli – světem, kde budou Romové přirozeně zastávat důstojné společenské role s respektem ke své kultuře a národnosti.

IQRS předpokládá, že se do projektu zapojí dvanáct základních škol, které vytvoří stejný počet komiksových příběhů proti diskriminaci. Střední školy by se měly zapojit tvorbou šesti krátkých filmů na téma Jak to vidím já. Romská mládež také vytvoří stejnojmennou putovní fotografickou výstavu, která by se měla objevit až na čtyřiceti místech v Jiho-moravském kraji, převážně ve státních a samosprávných institucích. Součástí projektu bude i rozdvání

propagačního minikrému na ruce, na kterém bude nápis „pro všechny druhy kůže“, v plánu je také venkovní reklama na osmi brněnských tramvajích.

Jedním z hlavních výstupů projektu bude vytvoření dokumentárního filmu Jak to vidím já, který má zahrnovat vytváření všech menších filmů v projektu.

Podle ministryně Džamily Stehlikové promlouvá projekt k mladým lidem jejich vlastním jazykem – formou komiksů a krátkých filmů, které je dokáží oslovit. „Hlavní poselství tohoto roku je, aby se lidé mohli bránit diskriminaci a uznání její postizitelnosti. Diskriminace je jev, který nepatří do demokratické společnosti,“ dodává Stehliková.

Katarína Klamková, ředitelka IQRS říká, že hlavní devizou projektu je téma, které si děti a mládež sami vytvoří a mohou je dále rozvíjet: „Naše sdružení pak doplní vlastní tvorbu mladých lidí informačním materiálem, který má za cíl zviditelnit hodnotu důstojnosti a respektu.“ (red)

Kdo má pravdu?

Posuďte sami. Jedná se o Poschlu ve Vsetíně, což je onen známý montovaný kontejnerový dům, do kterého jsou sestěhovány jen romské rodiny. Do naší redakce byly zaslány dvě diametrálně odlišné informace o práci Daniely Cincibusové, která na Poschle vykonává funkci koordinátorky komunitního života Romů.

Vsetínská radnice poskytne místní diakonii dotaci ve výši 328 000 Kč na zaměstnávání člověka, který bude tuto funkci koordinátora vykonávat. Radnice i diakonie si nemůže práci paní Cincibusové vynachválit a vysoce ji oceňuje. Dovolte citaci: „Daniela Cincibusová má s prací pro Romy dlouhodobé zkušenosti. Pomáhá formovat domovní samosprávu v lokalitě, dohlíží na její činnost, kontroluje stav objektu, spotřebu energií, zprostředkovává členům komunity kontakt s úřadem práce, spolupracuje s městem a jeho organizacemi a reaguje na dennodenní realitu...“ A dále: „Jsme přesvědčeni, že dotace (rozuměj finanční částka pro zaplacení koordinátorky) se nám určitě zaplatí.“

Jan Rác ze Zlína, který je předsedou Sdružení dětí a mládeže Romů České republiky, nám však poslal dopis zcela jiného charakteru. Nemůžeme ho jen tak pustit ze zřetele. Proto jen několik citací, které snesou světlo světa: „Dne 4. 4. 2007 jsem byl pozván romskými obyvateli z lokality Poschla k návštěvě jejich obydlí. Důvodem mého pozvání byl fakt, že mají velké doplatky na elektřinu. Údajně až 19 000 Kč na byt. Na místě jsem zjistil, že elektřinu jim naučtovala Mgr. Cincibusová, která pracuje jako zaměstnankyně diakonie a má na starosti Poschlu a její obyvatele... Vyúčtování provedla tedy Cincibusová... V předběžném vyúčtování byly chyby... Myslím si, že romské rodiny byly stresovány zbytečně, jelikož paní Cincibusová není ten oprávněný, který by měl udávat vyšší doplatku za elektřinu. Od toho máme E.ON.“

Tolik dva názory. Bude jistě zajímavé, jak se vyjádří k této věci paní Cincibusová sama. Zcela jistě jí dáme takovou příležitost. S vyjádřením vás seznámíme.

(red)

Trestní oznámení

Dostal jsem trestní oznámení na revizory brněnské hromadné dopravy. V tom trestním oznámení se srovnává nerovný přístup k mamince s kočárkem, kterou revizorka neomaleně perlustrovala, zatímco když nastoupili romští výrobci, kontrolu v tramvaji skončila. Totéž platí dle zjištění oznamovatele na tři statné revizory, kteří se chovají podobně. Nechce se mi ani věřit, že autorem tohoto trestního oznámení je občanské sdružení Soužití.

Dobrá! Co já s tím? Jsem spořádaný občan, který platí daně, dokonce i jízdné v hromadné dopravě. Spolu se stěžovatelem volám jednotně: „Hanba jim!“ Samozřejmě těm revizorům, a dodal bych ještě i těm romským výrobkům, pokud bylo zjištěno, že neplatí. To autoři této stížnosti zatím neví najisto.

Ale cítím, že je tu cosi v nepořádku. Proč mi to, krucinál, poslali? Snad že jsem Rom a že bych mohl eventuálně mít něco společného s těmi údajně romskými pacholkami? Jaksi se to a priori předpokládá, není-liž pravda?

Kdyby to poslali ještě předsedovi vlády, ministroví vnitra, ministroví dopravy, Policii ČR i městské, na radnici brněnskou, to bych ještě chápal. Nechápu ale, proč to neposlali řediteli brněnské MHD, tam bych to já poslal nejdříve.

Proč to však posílají Evropskému soudu ve Štrasburku, ombudsmanovi a Výboru pro rasovou politiku v Bruselu, to nechápu.

Přečetl jsem si tu stížnost celou a tak vím dobře, co autoři chtějí říci. Volají: „Je to nerovnost jako Brno! My taky nebudeme platit, když Romové nemusí! Je to rasová diskriminace a basta!“ – jak jednoduché a na co ti lidi nepřijdou.

Namísto ještě jednoduššího: ať revizoři dělají pořádně svoji práci, a když na to nestačí, ať je pan ředitel propustí a najme jiné, případně ať policisté ukáží, zač je toho loket! Konečně si je k takovým účelům platíme. Nic víc a nic míň! To vám vzkazuje

Karel Holomek,
starý dobrý Cíkáň

Na snímku zleva: Ivona Parčiová (koordinátorka projektu ERRP), Katarína Klamková (ředitelka IQRS) a Džamily Stehliková (ministryně pro lidská práva a národnosti menšiny) připíjejí na zdar novému projektu Foto: J. S. S.

KNIHY NA PRODEJ

Ilona Ferková: ČORDE ČHAVE / UKRADENÉ DĚTI

Dvojazyčná romsko-česká brožovaná kniha vyprávění ženy milující romský jazyk. S předmluvou Mileny Hübschmannové, jež autorce pomohla začít psát.

Cena 35 Kč + poštovné

Ladislav Herák-Arpy: ZA MŘÍŽEMI

(pravdivá zpráva o intrikách a násilí za zdi věznic)

Zpověď člověka uvězněného ve valdické věznici plná zdrcujících zážitků.

Cena 25 Kč + poštovné

Vydalo Společenství Romů na Moravě,
objednávky na telefonním čísle: 545 246 673
nebo na e-mailové adrese: rhangos@volny.cz.

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206,
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz

MHD: tram 2, 4, 9 zast. Tkalcovská, tram 3, 5, 11 zast. Dětská nemocnice.

Program na květen 2007

Přechodné výstavy:

Putování

poetické obrazy nedávno zesnulé maďarské romské insitní výtvarnice Jolán Oláh
výstava trvá do 6. 9. 2007

S'oda pre tute?! Co to máš na sobě?!

Romské oděvy, šperky a interiérové doplňky od tradičních po současné
výstava trvá do 29. 4. 2007

Řemesla našich předků / SIKHLARDI BUŇI – somnakuňi buňi od 19. 5. 2007, vernisáž v 16.30 hod. (v rámci Brněnské muzejní noci v MRK)

22. 5. 2007, 18 hod.

Komentovaná prohlídka k výstavě, videoprojekce z výzkumných cest, provází kurátorka Mgr. Jana Poláková

Stálá expozice:

Příběh Romů (etapa 1945–2005)

Ostatní akce pro veřejnost:

19. 5. BRNĚNSKÁ MUZEJNÍ NOC

Vstup na všechny akce a výstavy zdarma.

16.30 vernisáž výstavy Řemesla našich předků/ SIKHLARDI BUŇI – somnakuňi buňi, romská hudba (Paramisara)
17.30 předvádění kovářského řemesla, muzejní dvůr
18.30 Divadlo Líšeň, Paramisa – Schovajte si slepice
putovní pouliční představení kolem Muzea romské kultury
20.30 Cindži renta, energická romská tradiční hudba
23.00 Srdce v krku, muzejní dvůr, u ohně čtení romských „hororů“

V muzejní kavárně BENG budou podávána tradiční romská jídla, vařit se bude i v kotli nad ohněm na muzejním dvoře

Výstavami budou provádět průvodci v tradičních romských oděvech.

Otevírací doba

út–pá 10–18, ne 10–17

Muzeum romské kultury, státní příspěvková organizace, vypisuje výběrové řízení na pozici **provozně-ekonomický náměstek**

Náplň práce: vedení ekonomického oddělení, příprava rozpočtu, sledování toku financí, systém vnitřní kontroly, kontrola výstavby expozic, zastupování ředitele ve věcech provozně-organizačních, organizační práce: management, office manager, fundraising.

Požadavky: vzdělání ekonomického, právního či technicko-stavebního zaměření, zkušenosti s fungováním státní příspěvkové organizace, s tokem financí ze státního rozpočtu, orientace v příslušné legislativě a účetních postupech, aktivní znalost MS Office, Power Point, Internet. Znalost AJ, NJ výhodou.

Charakterové vlastnosti: schopnost vést tým, zodpovědnost, vysoké pracovní nasazení, pružnost, pečlivost.

Nabízíme: práci ve světově jediné instituci, možnost dalšího vzdělávání, HPP, 5 týdnů dovolené, platové zařazení dle tarifů státních organizací.

Příhlášky: musí obsahovat životopis žadatele, výčet předchozích zaměstnavatelů včetně kontaktů na ně, motivační dopis.

Termín uzávěrky přihlášek: 30. 4. 2007. **Kontakt pro zaslání:** Muzeum romské kultury, Bratislavská 67, 602 00 Brno nebo media@rommuz.cz

JV-EKOS, spol. s r. o., vypisuje výběrové řízení na pozici **samoostatná účetní**

Náplň práce: kompletní účetnictví pro státní příspěvkové organizace, zpracování fyzické inventarizace, účetní metodika a pokyny pro ekonomiku organizace, účtování mezd, kontrola a zhodnocení hospodaření, vztah ke státnímu rozpočtu, účtování projektů, zpracování dat pro zřizovatele.

Požadavky: ekonomické vzdělání, znalost účetních norem a postupů pro příspěvkové organizace, rozpočtových pravidel, základních daňových a právních norem, sestavování výkazů a rozpočtů, práce s PC, Excel a Word podmínkou, znalost softwaru MoneyS3 výhodou.

Nabízíme: práci ve světově jediné instituci se sídlem v Brně, možnost dalšího vzdělávání, HPP.

Příhlášky: musí obsahovat životopis žadatele, výčet předchozích zaměstnavatelů včetně kontaktů na ně, motivační dopis.

Termín uzávěrky přihlášek: 30. 4. 2007.

Kontakt pro zaslání přihlášky: JV- EKOS, spol. s r. o., Malinovského 433, 664 84 Zbraslav, nebo

e-mail j.ekos@worldonline.cz

Khamoro 2007

Praha 28. května až 2. června

28. 5. pondělí

18.00 Goethův institut
promítání německého filmu s romskou tematikou
21.00 Jazz Club Reduta
koncert gypsy jazz, Titi Winterstein (Německo)

16.00 vernisáž výstavy
Zapomenutá a současná romská řemesla
19.00 klub ROXY
koncert tradiční romské hudby
Miro Ilo (Ukrajina)
Ciganos d' Ouro (Portugalsko)
Orkestar Strumica (Makedonie)

29. 5. úterý

workshop flamenco
17.00 Goethův institut
Den německých Romů a Sintů:
vernisáž výstavy Katarzyny Pollok – Dům národnostních menšin
18.00 Goethův institut
promítání německého filmu s romskou tematikou
21.00 Jazz Club Reduta
koncert gypsy jazz, Moreno Winterstein (Francie/ Rusko)

1. 6. pátek

10.00 mezinárodní odborný seminář Dekáda z pohledu romských žen
10.00 mezinárodní odborný seminář Romové a média
19.00 klub ROXY
koncert tradiční romské hudby
Dhoad Gypsy of Rajasthan
Ando Drom (Maďarsko)
Kale (Česká republika)
Šukar (Slovinsko)

30. 5. středa

workshop flamenco
18.00 Goethův institut
promítání německého filmu s romskou tematikou
21.00 Jazz Club Reduta
koncert gypsy jazz – Fréderik Bělinsky (Francie)

2. 6. sobota

10.00 mezinárodní odborný seminář Dekáda z pohledu romských žen
10.00 mezinárodní odborný seminář Romové a média
20.00 velký sál Lucerna
galakoncert tradiční romské hudby: vystoupí osm kapel

31. 5. čtvrtek

12.00 centrum Prahy, Můstek
tradiční defilé účinkujících

Pořádá:

Slovo 21 a Studio Production Saga, s.r.o.

Není vám lhostejné dění kolem vás? Chcete, aby se veřejnost dozvěděla nejen o problémech, které vás trápí, ale také o aktivitách romské komunity ve vašem bezprostředním okolí?

Napište nám!

Skupina Gulo čar

hledá textaře píšící moderní texty v romštině.

Zájemci posílejte své nabídky na vladimir.dirda@centrum.cz, www.gulocar.com

Redakce Romano hangos hledá nové romské redaktory, dopisovatele a externí spolupracovníky.

V případě dobré spolupráce možnost navázání pracovního poměru.

Tel.: 545 246 645, e-mail: grafika.rhangos@volny.cz

Romano hangos vychází nepřetržitě od roku 1999. Jediné tištěné romské periodikum v České republice.

PŘEDPLATNÉ ROMANO HANGOS

Příjmení a jméno:	Ulice, číslo domu:
PSC, místo:	Datum narození:
E-mail:	Telefon:
Název a sídlo peněžního ústavu:	Číslo účtu:
Název organizace:	Adresa:
IČO:	DIČ:
Počet objednaných výtisků:	Od čísla:
Způsob platby: ☐ hotově ☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:	
☐ složenkou ☐ bankovním převodem na fakturu	

Vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Francouzská 84, 602 00 Brno. IČO: 26908000; Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 35-1366180207/0100. Cena ročního předplatného je 200 Kč.

Společenství Romů na Moravě

Francouzská 84, 602 00 Brno
Tel.: 545 246 673, e-mail: srnm@srnm.cz

Vydávání Romano hangos podporuje
Ministerstvo kultury ČR

Rádio Rota, V Tůních 11, 120 00 Praha 2
Tel./fax: +420 224 941 945, 7, 8
www.radiorota.cz; e-mail: iveta.demeterova@radiorota.cz

Romano hangos

ročník 8, číslo 5
vyšlo 2006-04-27

→ aktuální číslo
zprávy
rozhovor
náznaky
anketa
příloha
reportáž
→ starší čísla
→ redakce

Najdete nás také na
internetové adrese:

<http://www.romanohangos.cz>